

SUBSCRIPCIÓ
Barcelona. Una pesseta al mes
Espanya. 4'50 pessetes al trimestre
Extranger. 9'00 id. id.
Pagant per any, una pesseta de rebueta

EL POBLE: CATALA

REDACCIÓ Y ADMINISTRACIÓ
CARRER DE SANT PAU, 8, PRINCIPAL
IMPRENTA
CARRER DE FORTANY, NUM. 2 TERRA
TELÈFONS
REDACCIÓ, 723 - IMPRENTA, 2,233

ANY IX NUM.-2.757 BARCELONA, DIMARS 24 DE SETEMBRE DE 1912 UN NÚMERO, 5 CENTIMS

El conflicte dels ferroviaris

Impressions pessimistes.-La vaga es imminent.-El plas legal de la vaga.-La lluita legal.-El manifest dels ferroviaris denunciat.-Un que s'avensa.-Retorn de barcelonins.-Aprentissos de maquinistes.-Un telegrama den Canalejas.-Carta den Maristany. Parlant amb un significat ferroviari

LA LLISSÓ

La vaga - avui ja guie bé segura - dels ferroviaris de la Secció Catalana, esdevé un cas tangible de catalanisme obrer. No volem expressar amb això que els ferroviaris siguin o hassin catalanitzats, sinó que de l'actual vaga se'n dedueix que les coses catalanes, socials o polítiques, no poden subjectar-se a una organització unitària i centralista.

Prou que havia acordat l'Assemblea de ferroviaris de Madrid presentar una llista de millores a la Compañía y anar a la vaga a darrers d'any si no els hi concedien. La Secció Catalana prengué també aquest acord, però en la tarda de Catalunya se'n modificà l'horari, amb lo qual resultà perjudicat en excés de treball els nostres ferroviaris, i així i altres motius també de caràcter local, determinaren l'actual moviment. De tota Espanya han cridat a Catalunya: «Deteneu-vos!» Ja anem tots plegats quan sigui l'hora. Es l'època veu que sempre arriba de Madrid i les seves extensions: Deteneu-vos, y a més a més, no pensem amb els dolors, amb els agravis propis, no volem per particulars uns interessos que són de tots.

No comprenem aquests senyors del sindicalisme unitari, que no pot tenir una sola llet activitat, sinó que és una llet que amb tot y perténixer a una idéntica companyia existeixen diferenciacions notables entre la xarxa antiga de la M. Z. A. y la xarxa catalana. L'altre dia ho remarca en un magníficament documental articlel senyor Frederic Rahola. La secció catalana comprèn 719 kilòmetres y 2.945 l'antiga, y no obstant la secció catalana produeix un rendiment del 35 per 100 en l'ingrés total, els viatgers que en ella circulen ascendeixen a 8.107.850, mentre que en l'altre no arriben a sis milions, y les tonelades transportades a petita velocitat passen de cinc milions en la nostra xarxa, mentre que en l'antiga no arriben a dos milions y mitg. Tenim, doncs, que'l treball de càrrega y descàrrega, la venda y revisió de bitllets, etc., és molt superior en la secció catalana que en l'altre y així també és més gran el rendiment que treu la companyia de la nostra terra que no pas de les altres.

Les baixes passions

Amb motiu del conflicte dels carril·lers les baixes passions han tret una ufana desesperació. Els que més haurien de callar són els que més criden; els que cent vegades han sigut objecte al triomf de justes causes obreres, avui actuen de paladins eforsats de la causa proletària, però tirant de retop contra's seus enemics polítics, contra homes que estan cent colzes per damunt d'ells. Inventen enredos, insinuen venalitats, els els venals que tantes vegades han venut la seva ànima de morcedors.

Triant contra l'empresa que ha causat el conflicte, cosa que a nosaltres ens interessa molt poc, però de tal manera barrejant-hi als que's hi fan nosa, suposant-los venuts a ella, que fa fàstic sentir-los parlar així als que són els servidors de les grans empreses, y els que a Barcelona, els ha vist tothom que's ha volgut veure, tractant amb les companyies de Tramvies, d'Electricitat, y en tots quants negocis municipals escandalosos s'han iniciat. Que callin els mercaderes de la política, deixin en pau teories de compres y vendes que's tenen per amor no res a milionari, per medis no gens honorables, no poden dir res en qüestions de moralitat, ja que tenen la teulada de vidre.

Que defensen el piet obrer, en bona hora, tots ho farém qui cridant qui amb serietat, però així no es així com se fa, no es semblant amb com se fa, no es semblant reals y odís entre's carril·lers, sinó lentse càrreg de que són apreciats distintes, criteris diferents lo que té dividit als ferroviaris, ja mai traïcions que son tan difícils de creure com de provar, y que fan molt de mal a la causa obrera.

Nosaltres no volém donar lliçons a ningú, parlem per la repugnancia que's causen certes campanyes d'escàndol; perquè coneixem als obrers y posém el cor y el cervell en tot lo que per ells fem; perquè sabem quan fàcil de desviar es el treballador y parlen-li per aprofitar la seva exaltació, no es fèrri cap favor, es desviat precisament del camí recte.

Ara mateix, veient, tenint als obrers que fins avui s'han comportat d'una manera correcta, correctíssima, legal y amb tot y així, sembla que s'iniciïn corrents arbitràries.

Nosaltres recomanàrem calma y serenitat y a aquests bons desitjos que son els de bona part de l'opinió, s'hi respon denunciant el manifest que's ferroviaris han publicat, manifest al qual nosaltres no hi hem sapigut veure res punible. Mòbil de la denúncia? Que's firmats puguin estar a les resultes y com que son els més significats en un moment donat se'ls pot anular, empresonant-los.

Però que vagin en compte's senyors Camalejas y Portela. Sabem bé de quina manera es simpàtica aquesta qüestió dels carril·lers a la classe obrera. Y creguin, nosaltres els ho advertim, si comencen per aquest camí els esperen disgustos en grós. La causa que té tantes simpaties com aquesta es propicia a que les simpaties se demostrin de manera molt sorollosa.

La vaga que se ha fet al Govern civil el dia 16 del corrent, darà l'licitud a la huelga que comence immediatament després del 24. Però si entones no se declara la huelga, si se tracta de aplazarla para más adelante, habria necesidad de otra notificación para no considerarla ilegal. Para establecer este criterio, no basta sólo considerar que, conforme a la letra de la ley y, aún, conforme al texto mismo de la notificación, la huelga anunciada es la que ha de comenzar el 25, sino que hay otra razón de muchísima más trascendencia; y es la de ser de toda evidencia, que el fin perseguido por la ley, al obligar al anuncio de las huelgas que afectan a servicios públicos, es conciliar el derecho de los obreros a cesar en el trabajo con el interés social de que no se interrumpen aquellos servicios, facilitando a las autoridades los medios de sustituir a los huelguistas. Si éstos se reservan indefinidamente el derecho a ir a la huelga una vez que la notificaron al Gobierno, la consecuencia sería que esta huelga se podía producir por sorpresa y que no habria defensa alguna para mantener los servicios, quedando los intereses públicos y privados, los más altos intereses nacionales amenazados gravísimamente. En el deseo de evitar las contingencias que traería una mala interpretación en este punto, y también en el de dejar sentado un claro y leal proceder, hoy se ha hecho la indicación correspondiente a la Junta directiva de la Red Catalana.

Un això pot alegir-se que'l manifest dels ferroviaris ha sigut denunciat, de tot lo qual se'n pot deduir que'l Govern pren totes les precaucions, amb tot y que alguns poden esser contraproduents. Adonés d'aquestes, en totes les línies de la xarxa catalana s'ha aumentat la guarda civil, concentrant-se sobre les vies la de les poblacions apartades d'elles.

Paralles de l'arma vigilan els punts y les foradades, les casetes de guarda-agulles y altres llocs de les vies.

Però amb tantes precaucions ja hi ha qui s'avensa als aconeciments, ja que el tren correu de la costa, arribat aquest matí a Barcelona, no portava revisor de bitllets ni conductor del tren.

Entre's passatgers se feien molts comentaris sobre aquest avens de vaga.

Per altra banda se'n diu que en la majoria de les locomotores hi anaven avui, junt amb el personal ordinari al servei de les mateixes, enginyers militars y del batalló de ferrocarrils.

De totes maneres, tantes precaucions no tranquil·lisen a ningú. Tots els trens de la xarxa catalana han vingut ahir y avui plens de viatgers, la major part famílies que han aconsegut el retorn de l'estiu, a Barcelona.

Alguns trens han arribat amb retràs, portant gran nombre de passatgers en les plataformes y drets per l'interior dels cotxes.

Per sa molta extensió no podem publicarla avui.

Hem tingut ocasió de parlar amb un significat ferroviari, el qual ens digué, poc més o menys:

—Nosaltres, els que tenim sous relativament importants, lluitem pel nostre millorament, doncs pesen damunt nostre moltes hores de servei. Però més que per nosaltres, lluitem per aquests desgraciats que tenint tantes hores o més que nosaltres de servei, cobren jornals de 12, 10, 8 y 7 reals diaris: es així lo més noble y interessant del nostre piet.

Nosaltres convinguerem amb ell que tenia tota la raó y que aquest punt de vista es enlairadíssim y digne de tota lloa.

ATENEU GRACIENC d'U. F. N. R.

Salmerón, 27 y 29

Gran vetllada a la memoria de l'insigne republicà don Nicolau Salmerón la que tindrà lloc el proper dijous dia 26 a les 9 y mitja. Pèndran part a la mateixa, entre altres personalitats, els senyors Mer y Güell, Malons, Albert Bastardas, F. Layret y P. Corominas.

L'escandalós acord de la Comissió Provincial

Hem rebut la següent carta del senyor Folguera Durán, que inserim gustosíssim:

«Sr. Director d'EL POBLE CATALA. Barcelona.

Molt apreciable senyor meu: Una vegada més hauré de quedar-me reconegut si'm fa la merced de recullir en els diaris aquestes curtes ratlles.

Amb motiu de la lamentable votació recalcada l'altre dia en la Comissió Provincial sobre's Recursos contra l'apassament de la Reversió Tramviaria, s'afirma en l'edició de ahir d'EL POBLE CATALA (la qual ara n'acabo de veure), que la Comissió referida està integrada per representants de tots els partits polítics, y que tots els partits, TOTS, menys el federal nacionalista, dan el quadro entorn a l'apassament de la Reversió.

Jo protesto enèrgicament d'una afirmació feta sense pensar en els dos Diputats de la UNIO CATALANISTA que no formen part de la Comissió Provincial y que no han pogut, per tant, votar en prò ni en contra dels Recursos de referència. Se donà aquell oblid, sens dubte, al sentat criteri de que l'UNIO CATALANISTA no es cap partit, sinó un amplexissim moviment patriòtic en el qual hi caben tots els bons catalans; però, no obstant, precisa aclarir bé les coses per evitar malentesos.

Per la meua part, ting un interès especial en ferho constar y en proclamar ben alt que considero eminentment funest per a Barcelona, l'apassament de la Reversió Tramviaria acordada per son Municipi; fins a tal punt que en cas d'haver pertenescut jo ara a la Comissió Provincial, cap ancia legal m'hauria privat d'emetre'l meu vot a favor dels Recursos reclamatoris contra dit apassament, per deficientes que fossin en la forma de llur presentació.

Entenc jo que contra l'equitat y la justícia no deuen invocar-se mai els escrúpuls formalistes que tantes vegades se tiren al algu... quan fan nosa.

Y que l'equitat y la justícia no estan amb l'apassament de la Reversió, ho prova eloquentment un detall senzillíssim. A cap de les innumerable's conferències, memòries y articles periodístics que s'han fet públics contra dit apassament, amb un devesall abrumador de dades demostratius, ni un sol treball seriós (que jo sapia), s'hi ha oposat defensament cap a obra de bona administració. Els homes de distints partits que dins l'ajuntament y la Diputació han cooperat directa o indirectament a ferlo prevaleure, no han explicat encara amb claredat si'l creuen convenient y en tal cas per què.

Y crec que es per no tenir defensa raonable y convenient.

Sentint moltíssim que així's pretenguin sobrepasar els interessos particulars als col·lectius de Barcelona, resta sempre seu afim. y S. S.

M. FOLGUERA DURAN

Sabedell 23 setembre 1912»

ECOS

DEIEM AHIR que parlàvem avui del torero d'hivern. Fou el casuàl. Lo que vollem dir, es que parlàvem del hivern dels toreros pobres, o dels toreros pobres al hivern.

Les estrelles de l'art de Cuchares, quan la tardor es a mitg caure, com si fossin un rei, un infant o un marquès de Villavieja d'Asturies, comensen les seves pràctiques agrícoles, les seves gimnàstiques de montanya, les seves excursions cinegètiques.

Així s'aixampen els pulmons; així se fan d'acer les cames. El «Nuevo Mundo», el «Mundo Gráfico», adue la nostra «La Actualidad» se donen cura de reproduir-les en totes les postures y en totes les situacions burlesques.

Bombita de cassera. El Galito batent; Machaquito enlaintant per les costes de la serra Nevada...

De quí volém parlar nosaltres es del torero pobre; de la seva vida a l'hivern; de la seva influència en l'àmbit moral de la ciutat.

Si la ciutat los Sevilla o Màlaga o Córdoba o Madrid, res tindríem que dir-hi, però el mal es que també a la nostra Barcelona n'hi han alguns d'aquests artistes amb què.

La seva jassa son les tiberes del carrer Nou, de la Rambla de Santa Mònica, del carrer den Treia y de la Barceloneta.

Mengen primerament dels pocs diners que estalviaren a l'estiu; després treballen de l'ofici, d'aquell ofici que deixaren, per mandra una, creient ferse milionaris els altres. Aquest treballar es a batzegades; avui sí y demà tampoc. També n'hi han que no treballen de cap ofici, per la única raó de no tenir-ne una y altres se fan amics de dones; després no treballen.

El torero pobre, al hivern, va vestit de torero, ben afeitat y amb les botes enlustrades. Té crèdit en sis o set tabernes y amb sis o set amics. Aprofita l'un y l'altre; fa més, n'abusa.

Per les festes de Nadal, ja no té ni un clau ni crèdit. El vestit ajustat es fet malber, la capa empenyada. Aleshores el torero pobre torreja a l'amor, en forma de cupletista, de cambra de café, de carnícera de carn de brau.

Així ve'l vestit nou. Torna la capa penyorada, adue la cadena de doblé y els botons per els traus de la camisa.

La nauvia o el revòlver, no torna perquè ja no l'havia abandonada. No passa hivern en que per sí ho valga fer així o així; per sí es meua o veu aquesta dona, un dos, deu toreros pobres esdevenen carn de presidi.

El torero pobre mort o d'una banyada, o després d'any y anys de misèria, en un liti d'hospital.

Per cada Bomba, per cada Galito, n'hi han cent, mil, de toreros pobres. No es cap bona carrera.

Per a cap home es tan trist l'hivern com per al torero pobre. Quan tot torna a la vida, quan l'ensopiment de l'estiu se comverteix en ruïnant agitació, ell té de viure reclos, sense les vanitats de l'estiu, sense l'orgull de les seves antiques. S'acaba la gloria del fotògraf y dels telegrams, els ensomnis y les fantades, aquell veure en mitg de raigs de sol, davant les multituds admirades. No li resta més que la capa per presumir y així sense un clau, sense ofici ni benefici, prenent el sol y comptant hassanyes, se passeja aliat y garbós. No li manca més que una espasa amb molts egavillanes y darrera d'una reixa, D. Inés.

Quan desfil pel vostre costat, salutem-lo. Amb ell, passa tota una rassa.

Veritat confesada

La tres dies, triant de la major gloria de don Nicolau Salmerón, unes paraules recordatòries de la seva mort, ens planyeran de que en la seva patria, ningú tindrà per ella una memoria. «El Heraldo» d'ahir confirma aquestes presumptions nostres. Diu així:

«El cuarto aniversario de la muerte de Salmerón, en París, se cumplió ayer, inadvertido para el gran público. Tan sólo en Barcelona algunos Centros republicanos rindieron a la memoria de aquel hombre realmente extraordinario el homenaje de su recuerdo. En el resto de España, nada».

Es la vejez de la rassa, que encara se guisa custigant, lo que blla va considerar una trauicó patriòtica. Don Nicolau Salmerón que tantes voltes havia estat el verb de la seva rassa, que havia presidit la governació d'Espanya, en el piet entre Catalunya y Espanya, se demanà per Catalunya, y encara Espanya, no ha perdona.

L'article de «El Heraldo», va firmat per don A. Azules y Arjona. Quan entervim en Salmerón, al passar per la porta del Sol ventà'l nostre costat l'Agüelera y Arjona. En els balcons no hi havia ningú, el gravos de la famosa porta, contemplaven el seu, indiferentment y en aquest no hi veiem ni polítics, ni artistes, ni castrítics de Madrid, ni gent republicana. Semblava un mort portat a enterrar desde Catalunya, per catalans. Com que no's hi sollem avenir d'aquella fredor ni d'aquell buid, preguntarem a l'Agüelera, la causa:

—Es que Madrid—ens respongué—en aquesta hora, les onze del matí, encara dorm. Després, en Pl y Arzaga, ens digué:

—A Madrid, mai ha estat popular en Salmerón.

A Madrid se veu que no son populars més que's s'antlers y els matadors de toros.

Assamblea Nacionalista de Tarragona

La Comissió Organitzadora s'ha reunit molt sovint aquestes dies, pera revisar la lista de Delegats, quals nomenaments d'un a un han sigut examinats per la Comissió. Avui la lista arriba ja al número de 1.100 y fins el mateix dia de l'Assamblea, hi anirà afegint els qui justificadament solliciten esser nomenats o bé hagin sigut designats pels qui tenen dret a ferho.

La Comissió Organitzadora, complint els acords, que ja desde les primeries que's reurí se prengueren, ha classificat en termes generals els Delegats com segueix:

Presidents y ex-presidents de l'Unió Catalana, Lliga Regionalista, Unió Federal Nacionalista Republicana y Centro Nacionalista Republicà, Senadors, Diputats a Cortes, Diputats provincials, Regidors, entitats de l'U. C., Delegacions especials de l'U. C., entitats de la Lliga R., entitats de l'U. F. N. R., periódicos de l'U. C., de la L. R. y de l'U. F. N. R., entitats nacionalistes independents de dintre y fora de Catalunya, periódicos nacionalistes independents de dintre y fora de Catalunya, entitats culturals, periódicos culturals, delegats de l'Unió Catalana y d'altres catalanes de mèrits rellevants, delegats de l'Unió Federal Nacionalista Republicana.

Com se veu es el desig y propòsit de la C. O. que assisteixen a aquesta Assamblea integralment tots els elements que en una forma o altra constitueixen per la llur pervenient el renaixement patriòtic de Catalunya.

Heusaquí la crida de la Comissió Organitzadora pera promoure l'assistència a l'Assamblea:

Sabedors de la devoció que sentiu per la Catalunya reditva, vos preguem l'assistència a l'Assamblea que celebrarem a Tarragona els dies 5 y 6 d'octubre, pera proclamar pàssimement l'incondicional comunitat de tots els catalans en un sol sentiment, en l'hera la total reivindicació dels drets y llibertats de la Patria nostra.

Que als Catalunya y no més Catalunya qui fusi bategar els cors dels congressos y qui presideixi l'Assamblea amb sa magnitud augusta.

Barcelona 11 setembre de 1912.—D. Martí y Julià, M. Folguera y Durán, Pere Corominas, J. M. Roca, J. Francesc y Gomà, Miquel Laporta, A. Suñol, J. Rodríguez y Calmell, Secretaris.

Les impressions actuals son verament de gran entusiasme, no sols pel nombre de Delegats, també pels patriotes que assistiran a la magna Assamblea, serà un acte digne del renaixement de la nostra Catalunya.

ACADEMIA JOFRE
Obertura de curs 1.º d'Octubre. Valencia, 191, 2.º 1.º (entre Universitat y Aribau)

Dr. UMBERT MALALTIES DE LA PELL Y CABELL
Canada, 29, de 11 a 1

Solfeig, Armonia, Violí, Viola, Violoncel, Piano, Cant y declamació.

També ha rebut el senyor Sedó, com a representant de les corporacions econòmiques, una carta del senyor Maristany, fent historia de les peticions dels ferroviaris, lo que signifiquen y conducta seguida per ell en el conflicte present.

FILLS DE F. MAS SARDÀ

RAMBA DE CENTRE 23 - BARCELONA

Negociem els cupons dels Deutes a per 100 Interior y 4 per 100 Amortizable venciment primer octubre pròxim.

Borregos de mantega

ce cón Llopis. Els més bons que's fan en la vinja del Seayor. Sombrerers, 5 y 7. Telèfon núm. 2764.

